

ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน
ต่อการรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ในวิทยาลัย เกษตรกรรมชลบุรี

นายสมนึก ทองเอี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-917-1

010815

I17695569

EFFECTS OF QUALITY CONTROL CIRCLES ACTIVITIES
ON THE PERCEPTION OF THE WORKING CONDITIONS OF
CHON BURI AGRICULTURAL COLLEGE INSTRUCTORS

Mr.Sommeuk Tongiam

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

ISBN 974-564-917-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานต่อการรับรู้สภาพการปฏิบัติงาน
ของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี

โดย นายสมนึก ทองเอี่ยม

ภาควิชา จิตวิทยา

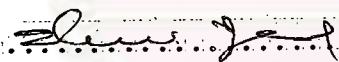
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ

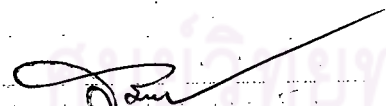

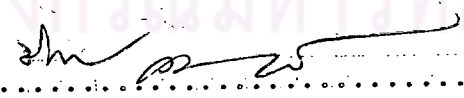
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

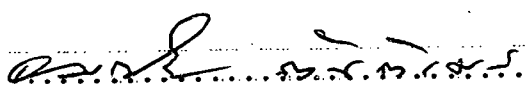

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ ชินนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานต่อการรับรู้สภาพการปฏิบัติงาน
ของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี

ชื่อนิสิต นายสมนึก ทองเยี่ยม

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันดิเมธ

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานต่อการรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ในลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขวัญในการปฏิบัติงาน สัมพันธภาพระหว่างครู-อาจารย์ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และผลงานตามการรับรู้ของครู-อาจารย์

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี อำเภอศีขรภูมิ จังหวัด
ชลบุรี จำนวน 51 คน แบ่งออกเป็นครู-อาจารย์ที่ผ่านการฝึกอบรมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน
และทำกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานในสภาพการปฏิบัติงานจริง จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มทดลอง
และเป็นครู-อาจารย์ที่ผ่านการฝึกอบรมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน แต่ไม่ได้ทำกิจกรรมกลุ่มสร้าง
คุณภาพงานในสภาพการปฏิบัติงานจริง จำนวน 26 คน เป็นกลุ่มควบคุม 1 และครู-อาจารย์ใน
วิทยาลัยเกษตรกรรมปราจีนบุรี อำเภอรั้วประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 25 คน ซึ่งไม่ผ่าน
การฝึกอบรมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน และไม่ได้ทำกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน เป็นกลุ่ม
ควบคุม 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นมาตราวัดการรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์
ให้กลุ่มตัวอย่างตอบก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน สถิติ
ที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง และการ
เปรียบเทียบมัชฌิม เลขคณิต เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานมีผลทางบวกในกลุ่มครู-อาจารย์ที่ผ่านการฝึกอบรมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน และทำกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานในสภาพการปฏิบัติงานจริง ค่อกำารรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ทั้ง 5 ลักษณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานต่อกำารรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ในลักษณะของสัมพันธภาพระหว่างครู-อาจารย์ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และผลงานตามกำารรับรู้ของครู-อาจารย์ ไม่สัมพันธ์กับเพศของครู-อาจารย์ แต่กำารรับรู้ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และขวัญในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานต่อกำารรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ในลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขวัญในการปฏิบัติงาน สัมพันธภาพระหว่างครู-อาจารย์ และผลงานตามกำารรับรู้ของครู-อาจารย์ ไม่สัมพันธ์กับอายุของครู-อาจารย์ แต่กำารรับรู้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับอายุของครู-อาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานต่อกำารรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ในลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขวัญในการปฏิบัติงาน สัมพันธภาพระหว่างครู-อาจารย์ และผลงานตามกำารรับรู้ของครู-อาจารย์ ไม่สัมพันธ์กับอายุราชการของครู-อาจารย์ แต่กำารรับรู้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับอายุราชการของครู-อาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงานต่อกำารรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ในลักษณะของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขวัญในการปฏิบัติงาน สัมพันธภาพระหว่างครู-อาจารย์ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และผลงานตามกำารรับรู้ของครู-อาจารย์ ไม่สัมพันธ์กับระดับการศึกษาของครู-อาจารย์

Thesis Title   Effects of Quality Control Circles Activities on the
                         Perception of the Working Conditions of Chon Buri
                         Agricultural College Instructors

Name   Somneuk Tongiam

Thesis Advisor   Professor Chaiyaporn Wichawut Ph.D.
                         Assistant Professor Amornchai Tantimate Ph.D.

Department   Psychology

Academic Year   1985

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of Quality Control Circle activities on the perception of the working conditions of the Chon Buri Agricultural College Instructors from the following points of view : instructor satisfaction in working, instructor morale in working, instructor relationship, efficiency in working and outcome of instructor perception.

The subjects included 76 male and female instructors of 2 agricultural colleges. The experimental group included 25 male and female instructors from Chon Buri Agricultural College, Amphoe Sattahip, Changwat Chon Buri who received Quality Control Circle (Q.C.C.) inservice training and participated in Quality Control Circle Activities in real working conditions. Control group No.1 included 26 male and female instructors from Chon Buri Agricultural College

who received Quality Control Circle (Q.C.C.) inservice training but did not participate in Quality Control Circle Activities in real working conditions. Control group No.2 included 25 male and female instructors from Prachinburi Agricultural College, Amphoe Aranyapradhet, Changwat Prachinburi who did not receive Quality Control Circle (Q.C.C.) inservice training and did not participate in Quality Control Circle Activities in real working conditions.

The questionnaire for the research was an instructor perception of working conditions scale used for pretest and posttest with the subjects of Quality Control Circle Activities. The data were analysed by using the One-way Analysis of Variance, the Three-way Analysis of Variance and Scheffe Test for all possible comparisons.

The results indicate that :

1. Effects of Quality Control Circle Activities in the Experimental Group has positive effect on the perception of the working conditions for 5 aspects.

2. Effects of Quality Control Circle Activities on the perception of the working conditions of instructors on instructor relationship, efficiency in working and outcome of instructor perception do not relate with the sex of the instructors. The perception of the instructor satisfaction and their morale in working relate with the sex of the instructors.

3. Effects of Quality Control Circle Activities on the perception of the working conditions of instructors on instructor

satisfaction in working, instructor morale in working, instructor relationship and outcome of instructor perception do not relate with the age of the instructors. The perception of efficiency in working relates with the age of the instructors.

4. Effect of Quality Control Circle Activities on the perception of the working conditions of the instructors on instructor satisfaction in working, instructor morale in working, instructor relationship and outcome of instructor perception do not relate with the experience of the instructors. The perception of efficiency in working relates with the experience of the instructors.

5. Effects of Quality Control Circle Activities on the perception of the working conditions of the instructors on instructor satisfaction in working, instructor morale in working, instructor relationship, efficiency in working and outcome of instructor perception do not relate with the education level of the instructors.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

สัมฤทธิ์ผลของวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ทั้ง ความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการทำวิจัยกับผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ตลอดจนให้คำแนะนำ ชี้แจง และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี และครู-อาจารย์ใน วิทยาลัยเกษตรกรรมปราจีนบุรี ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณแม่ทิดวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นเงิน 4,500 บาท และขอขอบคุณ คุณนิศยา ธนบริบูรณ์พงศ์ ที่จัดพิมพ์ให้เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ และขอขอบคุณอาจารย์ยุภาพร ทองเยี่ยม ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจ และช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ศุภณีย์วิทยาทัย
ศุภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สมนึก ทองเยี่ยม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตารางแผนภูมิและรูปภาพ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	
ปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
ภูมิหลังของการวิจัย.....	1
สมมติฐานในการวิจัย.....	26
ขอบเขตของการวิจัย.....	27
ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	
กลุ่มตัวอย่าง.....	30
รูปแบบของการวิจัย.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
เกณฑ์การให้คะแนน.....	35
ประสิทธิภาพของเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง.....	37
การทดลอง.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง.....	44
การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4. การอภิปรายผลการวิจัย.....	82
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก.	102
ภาคผนวก ข.	113
ภาคผนวก ค.	138
ภาคผนวก ง.	148
ประวัติผู้วิจัย.....	152

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ก. แสดงตัวบ่งชี้ (Indicators) ในการสร้างข้อคำถาม.....	32
ข. แสดงตารางการฝึกอบรมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพงาน.....	40
ค. แสดงระยะเวลาในการดำเนินการทดลองใช้ Q.C.Circle ในวิทยาลัย เกษตรกรรมชลบุรี.....	43
1. ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง.....	51
2. มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ก่อนการ ทดลอง และหลังการทดลอง.....	53
3. ผลการทดสอบความแตกต่างคะแนนการรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู- อาจารย์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยวิธีที-เทสต์แบบจับคู่.....	56
4. ผลต่างคะแนนการรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์และความ แปรปรวน (S^2) ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	57
5. ผลการทดสอบความ เป็น เอกพันธ์ของความแปรปรวนผลต่างคะแนนการรับรู้ สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	60
6. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของ ครู-อาจารย์ ในกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 ก่อนการ ทดลอง.....	62
7. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของ ครู-อาจารย์ในกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 หลังการ ทดลอง.....	63
8. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของ ครู-อาจารย์ในกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 ผลการ ทดลอง.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ผลการทดลองตามตัวแปรเพศ.....	9
10. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ผลการทดลองตามตัวแปรอายุ.....	10
11. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ผลการทดลองตามตัวแปรอายุราชการ.....	73
12. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ผลการทดลองตามตัวแปร ระดับการศึกษา.....	75
13. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ผลการทดลองตามตัวแปร เพศ กลุ่ม และอายุ.....	76
14. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ผลการทดลองตามตัวแปร เพศ กลุ่ม และอายุราชการ....	78
15. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง การรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ ผลการทดลองตามตัวแปรเพศ กลุ่ม และระดับการศึกษา....	80

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงลำดับขั้นของความต้องการคามทุกข์ของมาสโลว์.....	12
2. แสดงรูปแบบของการวิจัย.....	31

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.	กราฟแสดงความเปลี่ยนแปลงระดับการรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของ ครู-อาจารย์.....	54
2.	กราฟแท่ง เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนการรับรู้สภาพการปฏิบัติงานของ ครู-อาจารย์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (ผลการทดลอง).....	59

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย